

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Šárky Petrové a soudců JUDr. Igora Pařízka a Mgr. Michaely Novákové ve věci

žalobkyně: **MUDr. Irena Kubatková**, narozená 17. 11. 1960
bytem Sadová 1933/16, 733 01 Karviná - Fryštát
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Šťovíčkem, Ph.D.
sídlem Malostranské náměstí 5/28, 118 00 Praha

proti
žalované: **Česká republika - Státní pozemkový úřad**, IČO 01312774
se sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3 - Žižkov
zastoupená advokátem JUDr. Martinem Páskem, Ph.D.
sídlem Opletalova 1284/37, 110 00 Praha - Nové Město

o nahrazení projevu vůle žalované při uzavření smlouvy o bezúplatném převodu pozemků
o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Trutnově ze dne 29. října 2024
č. j. 30 C 185/2021-551

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu **se** vyjma nenapadených výroků pod body II a III **potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně náklady odvolacího řízení ve výši 6 681,10 Kč.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora citovaným rozsudkem nahradil projev vůle žalované uzavřít s žalobkyní jako oprávněnou osobou smlouvu o převodu pozemku dle zákona o půdě, a to pozemku parc. č. 1509/4 v katastrálním území Hořejší Vrchlabí, zapsaného u Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště v Trutnově, s tím, že tak bude částečně vypořádán restituční nárok nabyvatelky v částce 2 690,78 Kč (výrok I/). Zároveň zastavil řízení o nahrazení projevu vůle žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu o převodu pozemku parc. č. 943/53 v katastrálním území Mostek, obci Mostek, zapsaného u Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště v Trutnově (výrok II/) a zamítl žalobu o nahrazení projevu vůle žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu o převodu pozemku parc. č. 1708/1 v katastrálním území Hořejší Vrchlabí a pozemku parc. č. 210/1 v katastrálním území Špindlerův Mlýn, zapsaných u Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště v Trutnově (výrok III/). Žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV/).
2. Okresní soud v dané věci rozhodoval poté, co jeho předchozí rozhodnutí ze dne 19. 1. 2022 bylo částečně zrušeno rozsudkem krajského soudu ze dne 21. 9. 2022 č. j. 21 Co 137/2022-274, a to ve vztahu k pozemku parc. č. 943/53 v kat. úz. Mostek a obci Mostek, a v tomto rozsahu byla věc vrácena okresnímu soudu k dalšímu řízení. Odvolací soud uložil okresnímu soudu v dalším řízení zkoumat, zda účelová komunikace fakticky se nacházející na pozemku parc. č. 943/53 v katastrálním území Mostek naplňuje nezbytnou a ničím nenahraditelnou komunikační potřebu ve vztahu k nemovitostem jiných vlastníků a jaký je vztah této komunikace k ostatním cestám v lokalitě. Okresní soud se měl rovněž zabývat otázkou, zda vydání předmětného pozemku nebrání zákonná výluka spočívající v umístění parkoviště. Po vrácení věci odvolacím soudem žalobkyně rozšířila žalobu. Označila další pozemky, které se v soudním řízení rozhodla po žalované požadovat k převodu jako náhradní, a to pozemky parc. č. 1708/1 a parc. č. 1509/4 v katastrálním území Hořejší Vrchlabí a pozemek parc. č. 210/1 v kat. úz. Špindlerův Mlýn. Okresní soud po dalším dokazování vzal za prokázané, že na pozemku 943/53 v kat. úz. Mostek se fakticky z velké části nachází účelová komunikace, která naplňuje nezbytnou a ničím nenahraditelnou komunikační potřebu ve vztahu k nemovitostem č. p. 103, 105, 106 a 116. Ohledně uvedeného pozemku posléze žalobkyně vzala žalobu zpět. Po provedeném dokazování okresní soud již dříve uzavřel, že žalobkyně (původně byla účastníkem řízení na straně žalující též Olga Klímová) jsou oprávněnými osobami ve smyslu zákona o půdě s restitučními nároky v celkové výši 7 229 750 Kč, které nebyly uspokojeny, když původně odňaté pozemky v k. ú. Bohnice a Čimice nebylo možné vydat. Žalovaná zkracovala možnost uplatnění nároku žalobkyně na náhradní pozemky ve veřejné nabídce ve správné výši, což zásadním způsobem ztěžovalo přístup k získání náhradních pozemků cestou veřejných nabídek. Soud shledal (shodně jako již dříve jiné soudy v dalších sporech účastníků), že i v daném případě lze liknavost a svévoli žalované ve vztahu k žalobkyním spatřovat především v nesprávném ocenění jejího restitučního nároku, v odmítání přecenění nároku i ve vyřazování žalobkyně z veřejných nabídek náhradních pozemků se zdůvodněním, že jimi uplatňované nároky jsou nedostatečné. Okresní soud připomněl, že žalobkyně se domáhá uspokojení restitučního nároku u několika soudů ve více než deseti řízeních, je proto na místě sledovat, zda nedochází k přečerpání nároku. Vycházel z rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 72 Co 111/2024-231 ze dne 26. 6. 2024, kterým byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 č. j. 15 C 319/2022-161 ze dne 14. 12. 2023. Odvolací soud učinil závěr, že restituční nárok MUDr. Ireny Kubatkové podle § 11a zákona o půdě zůstal neuspokojen co do částky 21 220,36 Kč (viz odst. 22 odůvodnění). Za nesprávný odvolací soud označil názor žalované, že restituční nárok podle § 18a zákona o půdě nelze uspokojovat v řízení o žalobním požadavku oprávněné osoby na nahrazení projevu vůle k bezúplatnému převodu

náhradních pozemků. Z uvedeného vyplývá, že žalobkyně disponuje dalším dosud nečerpaným restitučním nárokem podle § 18a zákona o půdě ve výši 260 016,50 Kč. Okresní soud v této věci vzhledem k dostatečné výši nevyčerpaného restitučního nároku žalobkyně zaměřil dokazování ke zjištění, zda jsou žalobkyní označené náhradní pozemky způsobilé k vydání. Podle žalované pozemek parc. č. 1509/4 tvoří funkční celek se stavbou na pozemku parc. č. st. 137 a pozemkem parc. č. 1509/3, oba ve vlastnictví MUDr. Marty Kolarčíkové, neboť velká část pozemku parc. č. 1509/4 je oplocena jako přídomovní zahrada domu na parc. č. st. 137. MUDr. Kolarčíková o přilpocenou část pozemku parc. č. 1509/4 pečuje, seká zde trávu, odstraňuje nálety. Okresní soud místním šetřením na pozemku parc. č. 1509/4 zjistil, že jde o svažité pozemek. Z ortofotomapy je zřejmé, že jeho dolní hranice sousedí z menší části s pozemkem parc. č. 1509/3 ve vlastnictví MUDr. Kolarčíkové a z větší části s pozemkem parc. č. 1509/2, který mají ve společném jmění manželů Libor a Monika Halbrštatovi. Pozemek parc. č. 1509/4 byl v době ohledání neudržovaný, nacházela se na něm vzrostlá tráva a několik náletových dřevin. Menší spodní část pozemku parc. č. 1509/4 sousedící s pozemky parc. č. 1509/3 a parc. č. 1509/2 je oddělena přírodní hranicí stromů v odhadovaném stáří 40 – 50 let a dřevěným, místy poškozeným plotem. Část pozemku parc. č. 1509/4 od plotu dolů směrem k pozemku parc. č. 1509/3 a domu na pozemku na parc. č. st. 137 ve vlastnictví MUDr. Kolarčíkové byla posečena ve stejné kvalitě jako zbytek zahrady. Z písemného vyjádření MUDr. Kolarčíkové soud zjistil, že o část pozemku parc. č. 1509/4 se dlouhodobě starala a sekala trávu proto, aby se nezaplevelil její pozemek, stromy byly vysazeny předchozím majitelem. K části pozemku parc. č. 1509/4, kterou udržuje, nemá žádný nájemní vztah. K oplocení části pozemku dřevěným plotem došlo z důvodu, aby neutekl pes a aby si turisté a lyžaři nezkracovali cestu v bezprostřední blízkosti domu čp. 85 na pozemku parc. č. st. 137. Část pozemku parc. č. 1509/4 MUDr. Kolarčíkové nijak nebrání v přístupu do jejího domu čp. 85. Z katastrální mapy vyplývá, že v místě se nachází veřejná cesta na pozemku parc. č. 2222/1, jejímž vlastníkem je město Vrchlabí. Z této komunikace je možný přístup na pozemek parc. č. 1509/4 přes pozemek žalované parc. č. 1511, který přímo sousedí s pozemkem parc. č. 1509/4 a silnicí v majetku obce. Na základě zjištěných skutečností dospěl okresní soud k závěru, že dolní část pozemku parc. č. 1509/4, kterou za účelem ochrany vlastní zahrady udržuje MUDr. Martina Kolarčíková, netvoří s jejími nemovitostmi funkční celek. MUDr. Kolarčíková si je vědoma a je srozuměna s tím, že se stará o část pozemku jiného vlastníka. Činí tak ostatně i u části pozemku parc. č. 1509/2 ve vlastnictví manželů Halbrštatových, která je vklíněna mezi její pozemek parc. č. 1509/3 a pozemek žalované. Úprava pozemku žalované po přírodní hranici tvořenou řadou stromů a plotem je podle vyjádření MUDr. Kolarčíkové prováděna především z estetických důvodů. Výsledky místního ohledání nepotvrdily provázanost a funkční spojení mezi pozemkem žalované parc. č. 1509/4 a zahradou MUDr. Kolarčíkové. Nemožnost užívání části pozemku žalované nijak neomezí ani neztíží výkon vlastnického práva MUDr. Kolarčíkové k jejím nemovitostem. U pozemku parc. č. 1509/4 v katastrálním území Hořejší Vrchlabí okresní soud neshledal překážky, jež by bránily jeho převodu na žalobkyni. Cenu tohoto pozemku v částce 2 690,78 Kč učinily účastnice nespornou, a to na základě posudku Ing. Jarmily Tiché č. 004743/2023. V tomto rozsahu proto okresní soud žalobě vyhověl.

3. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolání žalovaná, přičemž jím brojila proti výrokům pod body I/ a IV/. Připomněla, že po vrácení věci odvolacím soudem žalobkyně rozšířila žalobu podáním ze dne 13. 10. 2022, kdy začala požadovat vydání pozemků parc. č. 1708/1 a parc. č. 1509/4 v katastrálním území Hořejší Vrchlabí. V rámci prováděného dokazování po zrušení původního rozsudku soudu I. stupně v části týkající se žalobkyně následně soud I. stupně sdělil účastníkům, že dle výsledků dokazování je pozemek parc. č. 943/53 v katastrálním území Mostek nepřevoditelný, na což žalobkyně reagovala další změnou žaloby rozšířením svého nároku o pozemek parc. č. 351/2 v katastrálním území Bedřichov

Shodu s prvopisem potvrzuje Šárka Honzíčková, DiS.

u Jablonce na Nisou s tím, že neexistují žádné zákonné důvody, které by převoditelnost pozemku na žalobkyni vylučovaly nebo omezovaly. Na to reagovala žalovaná námitkou, že o nepřevoditelnosti tohoto pozemku již bylo rozhodnuto v jiném řízení mezi stejnými účastníky včetně přezkoumání Nejvyšším soudem (usnesení č. j. 28 Cdo 2302/2022-913 ze dne 7. 9. 2022, kterým bylo dovolání žalobkyně odmítnuto). Soud I. stupně se s ohledem na námitky žalované stran převoditelnosti pozemku parc. č. 351/2 v katastrálním území Bedřichov se opakovaně dotazoval žalobkyně, zda na vydání tohoto pozemku trvá, kdy tato následně svým podáním sdělila, že místo tohoto pozemku požaduje jiný pozemek parc. č. 210/1 v katastrálním území Špindlerův Mlýn, který má být ve vlastnictví žalované. Na toto reagovala žalovaná, že tento pozemek není v jejím vlastnictví, kdy je jako vlastník uveden v katastru nemovitostí Dr. Zdenko Bláha (neznámý vlastník). Předmětem řízení tedy byl požadavek žalobkyně na vydání těchto 3 pozemků (pozemek parc. č. 1509/4 a parc. č. 1708/1 v katastrálním území Hořejší Vrchlabí a pozemek parc. č. 210/1 v katastrálním území Špindlerův Mlýn), u kterých žalovaná namítala jejich nepřevoditelnost. Soud I. stupně pak téměř všechny námitky žalované uznal, pouze v případě pozemku parc. č. 1509/4 v katastrálním území Hořejší Vrchlabí dovodil, že tento je možno vydat. Namítala, že soud I. stupně nesprávně vyhodnotil převoditelnost pozemku parc. č. 1509/4 a rovněž o nákladech řízení bylo rozhodnuto nesprávně, neboť tyto měly být přiznány žalované. Dovožovala, že i pozemek parc. č. 1509/1 je dle ust. § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zák. o půdě”) nepřevoditelný. Poukazovala na to, že k tomuto pozemku uvedla, že tento tvoří s pozemky parc. č. st. 137 a parc. č. 1509/3 v k. ú. Hořejší Vrchlabí funkční celek, kdy na pozemku parc. č. 1509/4 se nachází oplocení vlastníka vedlejších pozemků a stavby MUDr. Kolarčíkové, která se o tento pozemek stará, seká na něm trávu a má na něm zahradu. Pozemek minimálně v části je potřebný pro fungující zázemí stavby na vedlejším pozemku včetně zajištění soukromí. Odkázala na konstantní judikaturu k funkčnímu celku a případnému vydání takového pozemku (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 10. 2016 sp. zn. 28 Cdo 1547/2016, z něhož citovala) a na rozhodovací praxi Ústavního soudu, která – při šetření práv restituentů a prioritě restituce obnovením vlastnictví – respektuje nedělitelnosti areálů tvořících jeden funkční celek (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2000 sp. zn. II. ÚS 78/98, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 89, svazek 18, ročník 2000, nebo usnesení ze dne 17. 2. 2005 sp. zn. I. ÚS 159/03). Dodala, že k dané problematice se Nejvyšší soud vyjadřoval rovněž v rozsudku ze dne 12. 1. 2021 č. j. 28 Cdo 3676/2020-387, ze kterého též citovala. Nesouhlasila se závěrem soudu I. stupně, že se v případě pozemku parc. č. 1509/4 se nejedná o funkční celek s nemovitostmi MUDr. Kolarčíkové, neboť tato si je vědoma, že tento pozemek, není její a stará se o něj pouze, aby nedošlo k zaplevelení jejího pozemku. Dřevěný plot pak postavili její předchůdci, kdy ona nemá k tomuto pozemku žádný nájemní vztah. Tyto důvody dle soudu I. stupně svědčí i tom, že tento pozemek lze vydat. Zdůraznila, že skutečnost, že vlastník sousedního pozemku a stavby na něm nemá k pozemku, který má z jeho nemovitostmi nájemní vztah, je irelevantní. Důležité je, zda je tento pozemek fakticky využíván s těmito nemovitostmi jako jeden celek. V daném případě to tak je (byť z části tohoto pozemku). Poukazovala na popis vyplývající z místního šetření, z něho je, dle jejího názoru, zcela prokazatelné, že část pozemku je oddělena a připlocena k pozemku MUDr. Kolarčíkové, kdy je takto i obdělávána (udržována). Dovožovala, že s ohledem na nerozpoznatelnost jiného nakládání se zbytkem zahrady okolo domu je možno tuto v souladu s uvedenou judikaturou považovat za přídomovní zahradu. Připomněla, že také pokazovala na skutečnost, že se tento pozemek nachází v ochranném pásmu národního parku a byl vybrán k převodu na KRNP k zajištění lepšího výkonu správy tohoto národního parku. Je zde tedy evidentní veřejný zájem, který je v rozporu se zájmem státu uspokojit restituenty v jejich nárocích. Judikatura soudů

pak takové pozemky nepovažuje za vhodné k vydání. Tuto skutečnost však soud I. stupně, přestože k tomu měl doloženy veškeré podklady, nijak nezohlednil. Konečně jako poslední námitku uplatňovala skutečnost, že přes předmětný pozemek vedou místní účelové komunikace, které slouží okolním vlastníkům k přístupu na jejich pozemek a jeho vydání žalobkyni, by tak zcela zjevně tento přístup ohrozilo a tím i eskalovalo možné spory mezi vlastníky. Tento důvod převod náhradního pozemku dle konstantní judikatury rovněž zapovídá. Zdůraznila, že ačkoli toto řízení a celkově restituce jsou vedeny snahou o nápravu historických křivd, nelze tak činit na úkor jiných. Je tedy stěžejní, aby byly vydány pozemky, které dle zákona lze vydat. Stát i při nápravě historických křivd se musí chovat jako správný hospodář se svým majetkem, což se žalovaná snaží činit. Navrhla, aby byl rozsudek okresního soudu ve výrocích I/ a IV/ změněn žaloba byla zamítnuta a zároveň s ohledem na úspěch ve věci byla žalované přiznána náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů. K nákladům řízení upozorňovala, že žalobkyně v řízeních označovala pozemky, o nichž od počátku věděla, že tyto nelze vydat.

4. Žalobkyně označila odvolání žalované za nedůvodné a navrhla potvrzení rozsudku okresního soudu v napadeném rozsahu. Nesouhlasila s námitkou žalované, že pozemek parc. č. 1509/4 v k. ú. Hořejší Vrchlabí je na ni nepřevoditelný pro překážku funkční souvislosti tohoto pozemku se stavbou na pozemku parc. č. st. 137 a pozemkem parc. č. 1509/3, obou ve vlastnictví MUDr. Martiny Kolarčíkové. Zdůraznila, že rozhodovací praxe dovolacího soudu je ustálena v závěru, že překážkou vydání pozemku je nejenom jeho přímá zastavěnost stavbou (či její částí), ale též bezprostřední funkční souvislost se stavbou a jeho nezbytnost k užívání stavby. Pod takovým pozemkem je nutno rozumět jednak stavební pozemek, popřípadě též pozemek zastavěný stavbou, a dále přilehlé pozemky, jež tvoří se zastavěnými pozemky souvislý celek bez přerušení. Je proto třeba u nárokaného pozemku přihlížet vždy k celkové funkční provázanosti i s ostatními pozemky a stavbami, které tvoří vzájemně provázaný soubor staveb a mít přitom na zřeteli i veřejný zájem (na zachování funkčních celků), jež zde představuje jedno z výkladových kritérií. Při posouzení, zda převládá veřejný zájem či zájem restituční, je podstatné i hledisko proporcionality. Shodný názor o nedělitelnosti areálů tvořících se stavbou jeden funkční celek zastává i právní teorie (srov. Průchová, I.: Restituce majetku podle zákona o půdě, C. H. Beck, Praha 1997, str. 186) a Nejvyšší soud se k němu přihlásil i v rozsudku ze dne 24. 10. 2007 sp. zn. 28 Cdo 2518/2006, nebo v usnesení ze dne 26. 5. 2010 sp. zn. 28 Cdo 67/2009. Při rozhodování o existenci funkční souvislosti pak není rozhodující, zda a jak jsou pozemky (terénně) upraveny, nýbrž stav vzájemné provázanosti funkcí mezi jednotlivými pozemky (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2012 sp. zn. 28 Cdo 2880/2012, ze dne 8. 1. 2014 sp. zn. 28 Cdo 2787/2013, či ze dne 20. 12. 2016 sp. zn. 28 Cdo 2841/2015). Přestože ani vydání některých nemovitostí tvořících funkční celek v širším smyslu bez dalšího vyloučeno není, vyžaduje si mimořádně pečlivé zvážení konkrétních podmínek, potažmo toho, zda lze některý pozemek nebo případně jeho část oddělit bez toho, aniž by byla dotčena funkční propojenost nemovitostí, a dále bez toho, aniž by došlo k porušení některé z funkcí, které tento soubor plní. Judikatura Nejvyššího soudu přitom aprobovala i závěry o funkční souvislosti mezi pozemky užívanými jako zahrady a rodinnými domy, s nimiž tvoří ucelený soubor (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 12. 2017 sp. zn. 28 Cdo 4447/2017, ze dne 4. 6. 2019 sp. zn. 28 Cdo 547/2019, či usnesení téhož soudu ze dne 15. 5. 2013 sp. zn. 28 Cdo 3583/2012). Zdůraznila, že soud I. stupně posoudil existenci funkční souvislosti ve smyslu shora uvedených kritérií a zcela správně dospěl k závěru, že pozemek parc. č. 1509/4 není nijak funkčně propojen s nemovitostmi MUDr. Martiny Kolarčíkové a že jeho převoditelnost není ničím omezena. Rozhodnutí soudu reflektuje fakta, která jednoznačně prokazují, že MUDr. Kolarčíková nemá k tomuto pozemku žádný právní vztah, nevyužívá jej k žádnému účelu nezbytnému pro užívání svého majetku a naopak dala jasně najevo,

Shodu s prvopisem potvrzuje Šárka Honzíčková, DiS.

že o něj vůbec nestojí. Její péče o část pozemku spočívala pouze v sekání trávy a odstraňování náletových dřevin, a to čistě z estetických důvodů, aby pozemek nehyzdil pohled z její zahrady. K údržbě této části předmětného pozemku byla fakticky donucena nedbalostí žalované, která jako vlastník nechala pozemek zcela zpustnout. Nelze proto její dobrovolnou péči vykládat jako jakýkoli náznak nároku na tento pozemek nebo jako důkaz jeho funkční souvislosti s jejími nemovitostmi. Dodala, že důležité je rovněž to, že pozemek parc. č. 1509/4 zůstává samostatnou jednotkou s přímým přístupem k veřejné cestě, což znamená, že jeho využitelnost není vázána na sousední parcely. Přírozená hranice stromů a oplocení dále podtrhuje jeho oddělenost a nespojitost s majetkem MUDr. Kolarčíkové. Naopak, bude jistě v zájmu MUDr. Kolarčíkové, pokud se tento pozemek dostane do soukromého vlastnictví a jeho údržbu zajistí nový vlastník, který na rozdíl od státu bude o svůj majetek řádně pečovat. Tento výsledek bude nejen spravedlivý, ale i praktický, neboť odstraní zbytečnou zátěž, kterou MUDr. Kolarčíková v podobě nevyžádané údržby tohoto pozemku musela nést. Podle relevantní judikatury je v podobných případech nutné posoudit, zda převáží veřejný zájem či zájem restituční, přičemž klíčovým kritériem je také hledisko proporcionality. V tomto případě je zcela zřejmé, že jak v zájmu MUDr. Kolarčíkové, tak i ve veřejném zájmu je, aby byl pozemek vydán žalobkyni, která zajistí jeho řádnou údržbu na rozdíl od státu, který se o něj dlouhodobě nestaral a nechal jej zpustnout. Převod pozemku na žalobkyni tedy nejen napraví historickou křivdu vůči žalobkyni částečným uspokojením jejího restitučního nároku, ale také zajistí jeho řádnou údržbu, což bude ku prospěchu nejen sousedním vlastníkům, ale i celé lokalitě. Rovněž nákladový výrok odvoláním napadaného rozsudku označila za zcela správný. Zdůraznila, že žádné náklady řízení žalované není možné přiznat, protože náklady za zastoupení žalované advokátem není možné dle konstantní judikatury považovat za účelně vynaložené. Je tomu tak proto, že žalovaná (Státní pozemkový úřad) má podle zákona č. 503/2012 Sb. a zákona č. 229/1991 Sb. v kompetenci vypořádávání restitučních nároků a další převody nemovitostí, což zahrnuje i předmět tohoto soudního řízení. Je tedy nutné vycházet ze zásady, že státním orgánům a právnickým osobám zřízeným státem přísluší náhrada nákladů za zastoupení advokátem jen výjimečně, neboť není důvod, aby výkon svých práv a povinností přenášely na soukromý subjekt. Přestože judikatura uznává, že obecně se tento druh sporu kvůli složitosti řadí mezi výjimky, kdy je možné státu přiznat náhradu za právní zastoupení, v daném případě tomu tak nebude, jelikož mezi účastníky byly všechny okolnosti základu nároku žalobkyně nesporné a řízení tak bylo zaměřeno jen na posouzení podmínek vhodnosti vydání předmětných pozemků. Posouzení těchto podmínek přitom jednoznačně spadá do kompetence Státního pozemkového úřadu a jejího odborného aparátu a zastoupení advokátem proto není účelné. Odkázala na nález Ústavního soudu ze dne 19. 9. 2013 sp. zn. II. ÚS 1172/12. Poukazovala také na specifickou povahu žalob o nahrazení projevu vůle žalované, která je spojena s nejistotou ohledně možných okolností bránících převodu konkrétního pozemku (viz také rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 25. 3. 2013 sp. zn. III. ÚS 508/13, anebo II. ÚS 3790/19 ze dne 23. 6. 2020).

5. Odvolací soud z podnětu odvolání a v jeho mezích přezkoumal napadený rozsudek okresního soudu včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání žalované není důvodné.
6. Okresní soud se po vrácení věci odvolacím soudem zabýval správně již pouze otázkou převoditelnosti pozemku parc. č. 943/53, neboť otázky základu nároku žalobkyně na nahrazení projevu vůle žalované k převodu pozemku již byly vyřešeny v předchozích rozhodnutích okresního a krajského soudu. Okresní soud poté, co na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že převodu pozemku parc. č. 943/53 v kat. úz. Mostek brání překážky správně v souladu s ustálenou judikaturou (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 22. 9. 2020 sp. zn. IV. ÚS 1152/20) poučil žalobkyni o možnosti označit jiné

pozemky jako náhradní. Z označených pozemků se po provedeném dokazování jako jediný k vydání vhodný pozemek ukázal pozemek parc. č. 1509/4 v kat. úz. Hořejší Vrchlabí.

7. Okresní soud k možnosti převodu tohoto pozemku s ohledem na námitky vznášené žalovanou provedl řádné dokazování, na základě něhož dospěl ke správným skutkovým závěrům, s nimiž se odvolací soud ztotožňuje, přičemž sdílí i právní závěry okresního soudu. Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem okresního soudu o tom, že pozemek parc. č. 1509/4 není funkčně propojen a provázán s pozemkem 1509/3 ve vlastnictví MUDr. Kolarčíkové. Nejen, že MUDr. Kolarčíková nemá k tomuto pozemku žádný právní vztah, ale pozemek nevyužívá ani k žádnému účelu nezbytnému pro užívání svého majetku. Jednoznačně se vyjádřila, že o předmětný pozemek vůbec nemá zájem, o jeho část pečovala z estetických důvodů, aby pozemek nehyzdil pohled z její zahrady (sekání trávy a odstraňování náletových dřevin). Pozemek parc. č. 1509/4 má samostatný přístup k veřejné komunikaci, a tudíž jeho vydání nebude ani bránit v užívání ostatních sousedních nemovitostí.
8. Za neopodstatněnou odvolací soud považuje též námitku žalované, že se pozemek parc. č. 1509/4 bude sloužit jako ochranné pásmo národního parku a byl vybrán k převodu na KRNAP k zajištění lepšího výkonu správy národního parku. Žalovaná netvrdila, že se pozemek nachází v národním parku KRNAP. V takovém případě by jej s ohledem na ust. § 6 odst. 1 písm. f/ zák. č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu, nebylo možné převést jako náhradní. Tvrdila, že byl vybrán k převodu na KRNAP. Ke dni rozhodnutí odvolacího soudu však žádný takový převod realizován nebyl. Soud přitom vždy rozhoduje podle stavu ke dni vyhlášení rozhodnutí (§ 154 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád – dále jen „o. s. ř.“).
9. Poslední odvolací námitkou žalované není důvod se zabývat, neboť při jednání odvolacího soudu dne 12. 2. 2025 žalovaná prostřednictvím svého zástupce upřesnila, že tato námitka se v odvolání objevila omylem. Přes předmětný pozemek místní účelové komunikace nevedou.
10. Odvolací soud se ztotožňuje též s rozhodnutím okresního soudu o náhradě nákladů řízení mezi účastnicemi. Okresní soud o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 2 o. s. ř. (byť nesprávně odkázal na ust. § 142 odst. 1 o. s. ř., vzhledem k uvedeným důvodům je však zřejmé, že jde pouze o chybu v psaní). Odvolací soud sdílí názor okresního soudu, že v rámci hodnocení úspěchu a neúspěchu žalobkyně je třeba zohledňovat nejen to, ve vztahu ke kolika pozemkům byla úspěšná s nárokem na vydání, ale je třeba též zohlednit zásadní úspěšnost v základu nároku. Rozhodnutí, že žádná z účastnic nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním soudem s ohledem na částečný úspěch ve věci, proto považuje za spravedlivé.
11. S ohledem na shora uvedené závěry odvolací soud napadený rozsudek okresního soudu jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
12. Žalobkyně se s úspěchem ubránila i odvolání žalované, má proto vůči ní podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu nákladů, které v odvolacím řízení účelně vynaložila. Jedná se o náklady právního zastoupení žalobkyně v celkové částce 6 681,10 Kč. Tyto náklady tvoří odměna advokáta za dva úkony právní služby (sepis vyjádření k odvolání ze dne 4. 2. 2025 a účast u odvolacího jednání dne 12. 2. 2025) po 1 000 Kč dle § 8 odst. 1 (když tarifní hodnotou je cena pozemku, jehož převod je předmětem tohoto odvolacího řízení, tj. částka 2 690,78 Kč), § 7 bod 3. a § 11 odst. 1 písm. d/ a g/ vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb ve znění účinném od 1. 1. 2025, tj. po novele provedené vyhláškou č. 258/2024 Sb. (advokátní tarif – dále jen „AT“), paušální náhrada hotových výdajů přínáležející ke každému z těchto úkonů právní služby po 450 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 AT, náhrada za ztrátu času v rozsahu šesti

Shodu s prvopisem potvrzuje Šárka Honzíčková, DiS.

započatých půlhodin strávených cestou ze sídla advokáta do sídla odvolacího soudu a zpět po 150 Kč dle § 14 odst. 1 písm. a/ a odst. 3 AT, náhrada jízdného v částce 1 721,60 Kč a náhrada daně z přidané hodnoty ve výši 21 %, kterou je advokát povinen z odměny a z náhrad odvést (§ 137 odst. 3 o. s. ř. a zák. č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů), v částce 1 159,50 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání (§ 237 až 238a) je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání lze podat do dvou měsíců od doručení rozsudku u Okresního soudu v Trutnově a rozhoduje o něm Nejvyšší soud ČR se sídlem v Brně.

Hradec Králové 12. února 2025

Mgr. Šárka Petrová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Šárka Honzíčková, DiS.

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 10.04.2025. Připojení doložky provedla Iveta Gregorová dne 23.04.2025.